

Remissammanställning för
Kaffetjänester

Version 2

18. oktober 2023

Svanmärkta Kaffetjenester - Remissammanställning

100/2.0, 18. oktober 2023

1	Sammanfattning	1
2	Om remissen/höringen	2
3	Sammanställning av inkomna svar	2
4	Kommentarer till kriterierna, i detalj	4
	Generelle kommentarer och produktgruppavgrensning	4
5	Kommentarer till de individuella kraven	8
	Råvarer: Kaffe, te, kakao och melk	8
	5.1.1 O2 Krav til sertifisert kaffe, te og kakao	8
	5.1.2 O3 Andel økologisk kaffe	11
	5.1.3 P1 Poeng for økologisk kaffe	12
	5.1.4 P2 Poeng for økologisk te, kakao, sukker og melk	14
	5.1.5 P3 Poeng for skogslandbruk	14
	Kaffemaskiner	15
	5.1.6 O4 Oversikt over kaffemaskinenes energieffektivitet	15
	5.1.7 O5 Krav til nyinnkjøp av kaffemaskiner	19
	5.1.8 O6 Krav til kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler	20
	5.1.9 O7 Kaffemaskinens vannkvalitet	22
	Gjenbruk	23
	5.1.10 O8 Gjenbruk av maskindeler	23
	Transport	25
	5.1.11 O13 Optimering av transport	25
	5.1.12 O14 Opplæring i miljøtilpasset og økonomisk kjøring	26
	Kjemikalier	26
	5.1.13 O15 Informasjon om kjemikalier / O16 Sikkerhetsdatablader og brukerinformasjon / O17 Klassifisering av kaffemaskinenes rengjøringsprodukter	26
	Kundens miljørutiner	28
	5.1.14 O18 Energisparefunksjon	28
	5.1.15 O20 Avfallshåndtering	29
	5.1.16 O21 Engangsartikler	31
	Innkjøp av miljømerkede varer og tjenester	32
	5.1.17 P4 Poeng for innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester	32
	5.1.18 O26 Obligatorisk krav til oppnådde poeng	32
6	Diskussion och slutsatser	34

1 Sammanfattning

Høringen av foreslåtte krav til kaffetjenester ble gjennomført våren 2023, hvor flere ulike bransjerelevante interessenter ble involvert. Det er gjennomført dialogmøter under revisjonsarbeidet, samt under høringsperioden. Vi har hatt tett dialog med flere, noe som har resultert i at innspillene og høringssvarene som er mottatt er konstruktive og gode.

Det er noen områder som peker seg ut som har vært diskutert mer enn andre. Deriblant krav til sertifiserte råvarer. Produksjon av kaffe har en betydelig miljøpåvirkning samtidig er det knyttet til sosiale utfordringer. Vår intensjon er å stille krav som øker andelen bærekraftig dyrket kaffe, samt sikre at sosial ansvarlighet er ivaretatt og at kaffebøndene får godt betalt. Vi har sett oss nødt til å senke krav til sertifiserte råvarer fra foreslåtte 100 % ved høring, ned til 80 %. Dette på bakgrunn av innspillene som er kommet inn i perioden. Grunnen til dette er kompleks, men det handler blant annet om tilgjengelighet av råvarer som følge av klimaendringer og dårlige avlinger, småskala kaffebønder som ikke har råd til sertifisering, og betalingsvillighet hos kaffetjenestens kunder.

Endringen i produktgruppedefinisjonen, som medfører at hele kaffetjenesten omfattes av svanemerkingen, har blitt diskutert mye i høringsmøter med bransjen samt underveis i revisjonsprosessen. Hovedsakelig har mottatte innspill gått ut på at vi ikke kan stille for strenge krav til sertifiserte råvarer, hvis hele tjenesten skal kunne klare å oppnå Svanemerkets krav.

Krav til kaffemaskinenes energiforbruk er et annet tema som er diskutert mye i høringsperioden. En ny EU-teststandard for kaffemaskiners energiforbruk er under utvikling og vi har besluttet å avvente med å stille obligatoriske krav til kaffemaskiners energiforbruk, til den er på plass. Da får produsenter av maskiner en felles standard å forholde seg til, og kaffetjenestene kan enklere dokumentere kravet.

På grunn av bred involvering i bransjen har vi også vært i dialog med flere utviklere av kaffemaskiner for å få innspill på krav som relateres til energiforbruket til kaffemaskinene, samt innholdsstoffer og komponenter i maskinene. Noen av produsentene har gått sammen og gitt oss felles tilbakemelding. Høringssvarene herfra er gode, samtidig har de misforstått deler av kravdokumentet, og trodd at samtlige krav skulle oppfylles av dem som kaffemaskinprodusent. Dette kommer frem i høringssvarene under, hvor vi forsøker å få oppklart misforståelsen. Vi forklarer at kravene stilles til kaffetjenesten som en tjeneste, og at det er tjenestens ansvar å oppfylle samtlige krav. Tjenesten har derimot behov for dokumentasjon fra maskinprodusentene gjeldende krav til kaffemaskiner.

Generelt, har mange gode innspill under høringsprosessen ført til at vi har justert på flere av kravforslagene våre som ble sendt ut på høring. Alle detaljer om endringer og diskusjoner for de ulike kravområdene kan leses om i kapittel 6, «Diskussion och slutsatser».

2 Om remissen/høringen

Det ble gjennomført høring av Nordisk Miljømerking kriterier til Kaffetjenester 01.02.2023-14.04.2023.

De største endringene som ble foreslått ved høring av kriteriene var følgende:

- Kaffetjenesten må nå i sin helhet oppfylle kravene, noe som vil si at alle tjenestens kaffemaskiner og alle innkjøpte råvarer må oppfylle kravene. Man kan ikke lengre velge å svanemerke kun en del av kaffetjenesten.
- Krav om 100 % sertifiserte råvarer til produksjon av drikke (kaffe, te og kakao). Med sertifisert menes økologisk sertifisert eller sertifisert med andre råvaremerkeordninger som Rainforest Alliance eller Fairtrade.
- Innføring av valgfrie poengkrav. Det stilles ingen obligatorisk minimumsgrense til innkjøp av økologisk kaffe, men virksomheten får poeng for innkjøp av økologisk kaffe, te, kakao, sukker og melk, innkjøp av kaffe dyrket i skogslandbruk, samt innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester.
- Krav til energieffektivitet som må oppfylles ved nyinnkjøp og utskifting av kaffemaskiner
- Oppdaterte krav til transport.
- Innføring av sirkulære krav med fokus på gjenbruk.
- Krav om informasjon til kunden av kaffetjenesten om avfallshåndtering og redusert bruk av engangsartikler.

Nordisk Miljømerking ba om synspunkter og kommentarer til forslaget som helhet og spesifikt til følgende punkter under høringen:

- Grenseverdien på 100 % sertifiserte råvarer.
- Råvarekravene generelt, samt innføring av poengkrav til andel innkjøpt økologisk sertifisert kaffe.
- Krav til «Kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler» og krav til «Kaffemaskinens vannkvalitet». Kravforslaget gjelder for både eksisterende kaffemaskiner og nyinnkjøp av kaffemaskiner. Er det mulig å dokumentere for kaffemaskiner som allerede er i sortimentet? Alternativt, bør kravet kun stilles ved nyinnkjøp av kaffemaskiner?
- Foreslåtte nye kravområder til gjenbruk, avfallshåndtering og redusert bruk av engangsartikler.

3 Sammanstilling av inkomne svar

Nordisk Miljømerking har mottatt høringssvar i fra 17 instanser, 7 norske, 6 danske, 3 svenske og en finsk, som man kan se av tabell 1 - 5 under. 12 stk. har levert kommentarer, mens 5 har valgt å støtte forslaget som helhet, men med tilleggskommentarer. Høringssvarene som er kommet inn er konstruktive gode kommentarer.

I denne høringssammenstillingen er alle kommentarer samlet og besvart av Nordisk Miljømerking. Nordiske kommentarer er besvart på norsk, mens engelske kommentarer er besvart på engelsk. Målet er, i tillegg til å samle alle kommentarer, å vise hvordan ytre synspunkter har påvirket kravene. Nordisk Miljømerking er

takknemlig for alle svar som hjelper oss i vår utvikling av krav og hjelper oss å sikre at arbeidet med kriteriene overholder ISO 14024-standardten.

Tabell 1: Sammanstilling av svaren

Land	A. Bara kommentarer	B. Stöder förslaget	C. Stöder förslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förfkastar förslaget med motivering	Totalt
Danmark	5		1			6
Sverige	3					3
Finland	1					1
Norge	3		4			7
Island						
Totalt						17

Tabell 2: Danske remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder förslaget	C. Stöder förslaget med kommentarer	D. Avstår från yttrande	E. Förfkastar förslaget med motivering
Videncenter for Miljø og Ressourcer	1				
Stellini			1		
Coffee by Storm	1				
Miljøministeriet og Miljøstyrelsen (samlet høringssvar)	1				
Merrild Lavazza	1				
Peter Larsen Kaffe	1				
Σ Danske svar:	5		1		

Tabell 3: Svenska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förfkastar förslaget med motivering.
Karolinska institutet	1				
Café Bar	1				
Beans in Cup AB	1				
Σ Svenska svar:	3				

Tabell 4: Finska remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förfkastar förslaget med motivering.
Jobmeal	1				
Σ Finska svar:	1				

Tabell 5: Norske remissvar

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förfkastar förslaget med motivering.
Waterlogic Norge AS			1		
HKI Industrieverband Haus-, Heiz- und Küchentechnik e.V.	1				

UCIMAC (Italian Association of Coffee Machines Manufacturers)	1				
Selecta Norway AS			1		
Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG	1				
Kaffeknappen Norge AS			1		
Fairtrade Norge			1		
Σ Norska svar:	3		4		

4 Kommentarer till kriterierna, i detalj

Nordisk Miljømerking har mottatt kommentarer til hele kriterieforslaget, likevel er det er noen områder som peker seg ut. Deriblant krav til 100 % sertifiserte råvarer og krav til kaffemaskinenes energiforbruk. I tillegg har endringen i produktgruppedefinisjonen, som medfører at hele kaffetjenesten omfattes av svanemerkingen, blitt diskutert. Dette reflekteres i høringssvarene, men mest av alt har dette temaet blitt diskutert i høringmøter med bransjen underveis i revisjonsprosessen og under høringen.

Generelle kommentarer og produktgruppeavgrensning

Waterlogic:

I det store hele er det mange punkter som bra, og vi støtter forslaget hvis det gjøres noen justeringer.

Kaffeknappen Norge AS

Kaffeknappen Norge har i denne høringssvarene vært i kontakt med Cafe Bar i Sverige som også har en svanemerket kaffetjeneste. Vi har utvekslet erfaringer ved dagens løsning og har nok mange sammenfallende meninger rundt tjenesten, i dette svaret representerer vi kun Kaffeknappen Norge.

Kaffeknappen Norge AS er en del av NCA (Nordic Coffee Alliance) sammen med Cafe Bar (SE/FI) Stellini (DK) gruppen omsetter for ca. 700 mill. NOK. Stellini har pr i dag ikke svanemerketjeneste.

At hele kaffetjenesten svanemerkes er vi positive til, men det må ikke begrense eller overstyre vår virksomhet vi kan ikke la svanemerket sette begrensninger i utvikling av selskapet. Her er det fortsatt en del usikkerhet fra vår side. Det kan være vi må/ønsker å ta inn produkter som ikke nødvendigvis er svanemerket, men kan bli det over tid. Vi er positive til at bransjen jobber aktivt med miljø- og natur men vi kan ikke alltid ha kontroll på de forutsetninger som er i markedet til enhver tid. Vi er også prisgitt å levere det markedet/våre kunder ønsker seg.

Når det gjelder avgift så må dette kun være på det som angår kaffetjenesten maskin, ingredienser og service. Vi har andre produkter og tjenester som ikke inngår, mat og drikke. Vi kan også selge maskiner uten ingredienser der vi kun leverer service. Avgiften må gjenspeile hva vi leverer og må ikke være for høy, blir den for høy og kjennes urimelig er det vanskelig å la seg motivere.

Café Bar

Över lag är vi positiva till förändringen men vår hållning är att dokumentet inte övergripande får styra vår verksamhet i detalj utan att vi som bolag måste ha en flexibilitet kring de affärsbeslut vi fattar, annars kommer vi ha svårt att motivera eller se tydliga incitament till märkning. Självklart är det bra att alla i branschen jobbar aktivt med hållbarhet och ökat ansvarstagande kring natur och miljö men de förutsättningar som råder i branschen/på marknaden har vi inte alltid full kontroll över. Dvs vi kan inte alltid påverka eller välja ett bättre alternativ jämfört med annat då det rent krasst inte finns tillgängligt eller så sätts förutsättningar av kunden i exempelvis upphandlingskrav eller liknande.

Vad gäller avgränsning för fastställande av årsavgift måste avgiften baseras på den del av omsättning som kommer från kunder som både handlar maskin, ingredienser och service av oss. Vi har vissa kunder som exempelvis bara handlar service av oss varpå vi inte anser att det omfattas av begreppet "kaffetjänst" utan endast är en serviceaffär. Det totala beloppet måste oavsett också vara rimligt och stå i relation till vad vi kan tjäna på att ha en Svanenmärkt kaffetjänst. Annars blir det krasst bara en ren kostnad.

Jobmeal

Change in the product group definition: The whole coffee service must meet the requirements, which means that all coffee machines and all purchased raw materials must meet the requirements. It is no longer an option to choose to apply for the Nordic Swan Ecolabel for only a part of the business.

I don't think this will be possible in Jobmeal. We have many different machine types and different service concepts for different customers. How company's other services are measured and controlled to fulfill Nordic swan ecolabels criteria? Is this a way to a bigger revenue which is based on the early fee? We don't support this change in criteria definition. The proposal is very strange. We think that the current way is good as it is.

Videncenter for Miljø og Ressourcer

Tak for den modtagne høring. Danske Regioner har ingen bemærkninger

Stellini

Stellini har i denne høringsrunde været i kontakt med Cafébar i Sverige og KaffeKnappen i Norge som begge har Svanemærkede kaffetjenester / ydelser. Stellini har tidligere været i dialog med Dansk Standard omkring mulighederne for certificering i forbindelse med vi alle er en del af Nordic Coffee Alliance, En af Nordens største uafhængige leverandør af kaffeløsninger, med en omsætning på +500M DKK.

Som udgangspunkt er vi meget positive ift. arbejdet omkring at yderligere styrke Svanemærkets udbredelse i Norden. Dog er vores overordnede holdning at det er os som virksomhed der skal styre vores egen kommercielle tilgang til et bredt marked, og kunder selv skal kunne vælge løsninger baseret på økonomi, bæredygtighed, servicekapabiliteter, markedsdækning, specielle styrker i specifikke segmenter etc. Vi mener det vil være ualmindeligt vanskeligt at skulle efterleve at hele virksomheden skal være Svanemærket qva den brede portefølje man skal have for at kunne service, levere og opfylde større kontrakter. Dette vil ofte medføre mangeartede løsninger fra kandebyggere, forskellige fabrikater, produktionsudstyr med behov for større strømforbrug, ikke certificerede ingredienser ifbm. udbud der er pris sensitive fra kunder der vægter pris højest etc. parret med ovenst.

Ift. afgifter ser vi det som mest rigtigt at det udelukkende er deciderede tjenester der er omfattet af dette, da vi sælger andre produkter og løsninger, som det ville være forkert at skulle betale ”kommission” på. F.eks. har vi kunder der ikke køber kaffe, men kun maskiner og service hvor vi ikke har mulighed for at kunne styre det.

Ift. til tidligere hvor vi har set Kapsel producenter blive betegnet som miljøvenlige, er det vigtigt at særinteresser hvor eks. genindsamling af ikke komposterbare kapsler kan vægtes som en miljøvenlig løsning, på trods af potentielt meget stærke økonomiske og lobby virksomhed.

Coffee by Storm

Manglende fokus på social bæredygtighed.

Da vi ønsker at drive Coffee by Storm med ansvar for social, miljømæssig og økonomisk bæredygtighed, vurderer vi, at en Svanemærke-certificering af kaffeløsninger vil få et for snævert fokus på Miljø og Klima og ikke i tilstrækkelig grad tage højde for de sociale forhold, herunder menneskerettigheder i værdikæden. Certificeringen vil af den grund ikke kunne leve op til vores virksomhedsansvar om ansvarlig virksomhedsadfærd, herunder de internationale, kendte standarder og retningslinjer fra FN's retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv (UNGPs).

International begrænsning.

Afhængig af kravene til en evt. certificeringsproces, ser vi Svanemærkets begrænsning til de nordiske markeder som en barriere for at kunne påvirke vores udenlandske leverandører af kaffemaskiner til at indfri nye krav til komponenter og energiforbrug samt dokumentationen heraf. Vi vurderer derfor, at en international certificering vil være mere relevant for vores virksomhed (og ganske givet for mange af vores konkurrenter, da de fleste b2b-kaffemaskiner er produceret af udenlandske aktører).

Jeg håber, I kan bruge ovenstående i jeres videre arbejde og står naturligvis til rådighed, hvis I har spørgsmål.

HKI

Thank you very much for including us in your survey. For staffing reasons, it is currently difficult for us to deal with all the issues. The Nordic Swan is actually located at our office in Brussels, which unfortunately is currently vacant. Nevertheless, we consider the Nordic Swan to be very relevant for our companies. Therefore, we have convened a meeting with the technical representatives of our member companies to discuss the revision.

It turned out that we still have a number of questions of understanding. This refers to responsibilities, or who is obliged to provide evidence (operator or manufacturer of the coffee machine), but also to evaluation criteria. For example, what does "that the coffee machine can easily be maintained and repaired" mean? What criteria are used to assess whether this is "easily" possible? And this is only one example.

In addition, we consider it problematic to evaluate the machine solely on the basis of its energy loss, because this includes much more. Cleaning, for example, is an energy loss from an energy point of view and is therefore included in the key figure in a negative way. From the perspective of safety and hygiene, however, cleaning is not a "loss" but an absolute necessity. Focusing purely on energy loss could lead to this having to be optimized at the expense of food safety in order to be compliant with your certificate.

Topics such as IoT/connectivity are also reflected in the purely energetic evaluation as an energy loss, but are no longer to be dismissed, they can even bring energetic advantages when viewed holistically.

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

I'm Ulrich from Schaerer AG and have been in contact with Roland Fuezi from Franke Kaffeemaschinen AG and we agreed to use the same feedback and questions. Therefore you will get the same e-mail from all 3 companies (Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG) to show the importance of the topic for us. Feedback to the document "Nordic Ecolabelling for Coffee services" from the point of view of a Coffee machine producer.

The coffee machine manufacturers and the HKI association support the idea of an environmentally friendly holistic approach of a coffee service. The Draft document reflects the holistic approach very well.

However, there raised up some question marks according interpretation and measurement specifications.

In our opinion discussions must be held in the matter of:

1. Limits and option of manufacturers influences.
2. Measurements
3. Clear responsibilities
4. Future Business models (By Management)

Nordisk Miljømerking, felles tilbakemelding 4.1

Vi takker for alle tilbakemeldinger, positive og negative. Alle er gjennomgått og etter en helhetsvurdering har vi justert vårt høringsforslag etter innspillene som er kommet inn. Vi går videre med forslaget om å sertifisere kaffetjenesten som en helhet, men for å imøtekomme alle tilbakemeldinger har vi justert på kravnivåene for å sikre at dette er mulig. Krav til sertifiserte råvarer er lettet på, samt at vanskelige krav til kaffemaskinens komponenter vil gjelde kun ved nyinnkjøp. Grenseverdi for kaffemaskinens energiforbruk innføres når nu test-standard fra EU er på plass, og kravet vil kun gjelde for nyinnkjøp.

Vi har hatt et ønske om å kunne stille krav til råvarenes opprinnelse, og stille strengere krav til sosial ansvarlighet, men i denne generasjonen av kriteriene, og med tilbakemeldingene som vi har fått inn, anser vi ikke at bransjen er kommet langt nok. I fremtidige kriterier vil det bli relevant å se på innstramminger på disse områdene.

Vi setter stor pris på alt engasjement og at dere har benyttet ressurser på å gjennomgå vårt kravforslag, noe som har resultert i kriterier vi tror kommer til å treffe bransjen godt.

Nordic Ecolabelling, joint feedback 4.1

We thank you for all feedback, positive and negative. All have been reviewed and, after an overall assessment, we have adjusted our consultation proposal according to the input that has been received. We stick to the proposal to certify the whole coffee service, but in order to accommodate all feedback, we have adjusted the requirement levels to ensure that this is possible. Requirements for certified raw materials have been lowered, and strict requirements for "coffee machine components in contact with water" will only apply to new purchases. Limit value for the coffee machines' energy

consumption will be introduced when the current test standard from the EU is in place, and the requirement will only apply to new purchases.

We had a desire to be able to set requirements for the origin of the raw materials, and stricter requirements for social responsibility, but in this generation of the criteria, and with the feedback we have received, we do not consider that the industry is ready. In future criteria, it will be relevant to look at stricter requirements in these areas.

We greatly appreciate all your commitment and time you have used to review our requirements proposal, which has resulted in criteria that we believe will meet the industry well.

5 Kommentarer till de individuella kraven

Råvarer: Kaffe, te, kakao og melk

5.1.1 O2 Krav til sertifisert kaffe, te og kakao

Waterlogic

Grenseverdien på 100 % sertifiserte råvarer. Her viker det som at det ikke er noen ide å melde om noen andre forslag.

Nordisk Miljømerking

Alle forslag tas imot med takk, og det er alltid rom for å gi tilbakemelding og komme med forslag. Vi har valgt å justere ned grenseverdien i fra 100 % til 80 % for sertifisert kaffe. Dette for å treffe bransjen bedre slik som markedet og situasjonen ser ut nå. Samtidig har vi innført en grense for økologisk kaffe for å fremme økologi ytterligere.

Selecta Norway AS

Krav om 100% sertifiserte råvarer innen kaffe/kakao/te:

Dette er ikke realistisk, da samtlige leverandører vil ha en blanding av sertifiserte og ikke-sertifiserte råvarer i sitt sortiment. Her ligger det også føringer i eksisterende og kommende inngåtte avtaler, og som leverandør blir man satt i en utfordrende situasjon dersom samtlige kunder skal "tvinges" over på sertifiserte - og dermed også dyrere - produkter.

Ovenstående kommentar gjelder for kategoriene kaffe og kakao, mens 100% sertifisert te ikke vil være noe problem.

Selecta sitt forslag til dette punktet er en andel sertifiserte produkter innen kaffe og kakao på 30%. Alt over dette vil være urealistisk å skulle imøtekomme.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi har forståelse for at vår foreslåtte grense til 100 % sertifisert kaffe blir for høy, og skal sikre at vi stiller realistiske krav. Gjør vi ikke det får vi heller ikke utrettet noen forskjell. Derimot er 30 % en for lav andel sertifisert for å kunne bli Svanemerket. Vi har justert kravet, og fått bekreftelser fra flere i bransjen at vår nye grense på 80 % er realistisk.

Kaffeknappen AS

Krav om 100% sertifiserte råvarer ser vi som fullt oppnåelig, vi har i dag nesten utelukkende kaffe som er sertifisert eller er direkte handel. Vi mener at det største trykket må ligge på kaffe da det er dette produktet som er størst og som gir størst miljøavtrykk. Det må da være mulig å kjøpe kaffe med alle offentlige sertifiseringer ikke kun økologisk. Det er også mange andre gode initiativ i markedet der man aktivt støtter (direkte handel) som ansees som gode merkinger. De fleste av våre kaffeleverandører har mange slike gode prosjekter.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Dere har helt rett i at miljøbelastningen fra kaffe er stor, og at det er her vi bør stille krav. Vi er glade for at dere har en ambisiøs målsetning om sertifisert kaffe. Vi har likevel valgt å justere ned grenseverdien i fra 100 % til 80 % for sertifisert kaffe. Dette for å treffe bransjen bedre på det stadiet vi er nå. Det vil være aktuelt å stramme inn i kommende generasjoner av kriteriene. Samtidig har vi innført en grense for økologisk kaffe for å fremme dette ytterligere.

Café Bar

Viktningen bør väga tyngre mot kaffe som är den produkt som gör störst miljöavtryck. Att vi ska jobba mot mer hållbara och certifierade ingredienser är också positivt men när det gäller certifieringar behöver man nog ha en lite bredare syn än bara de som nämns i dokumentet. Johan & Nyström som vi jobbar en hel del med jobbar mycket med Enveritas som 3e parts verifierare av hållbart jordbruk/odling i ursprungsländer. Enligt J&N mer heltäckande än enskild certifiering. <https://www.enveritas.org/>

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Dere har helt rett i at miljøbelastningen fra kaffe er stor, og at det er her vi bør stille krav. Vi har valgt å justere ned grenseverdien i fra 100 % til 80 % for sertifisert kaffe. Samtidig har vi innført en grense for økologisk kaffe for å fremme dette ytterligere. Det er fantastisk at dere jobber mye med bærekraftig dyrking og fokus på opprinnelsesland. Men for at vi skal kunne kontrollere dette må vi kunne se til en godkjent sertifiseringsordning, som vi vet stiller gode krav, og derfor godkjenner vi tredjeparts sertifiseringsordninger. Enveritas ansees som en «andreparts» sertifisering av Global Coffee Platform. Vi i Nordisk Miljømerking gjennomgår standarder på forespørsler, for å kunne ta en vurdering på om vi godkjenner ordningene. Vi har til nå ikke fått forespørsler på gjennomgang av Enveritas, og har derfor ikke gjort det. Men det vil være relevant å se over standarden for å finne ut om vi kan godkjenne også denne.

Jobmeal

Requirement for 100% certified raw materials for the production of beverages (coffee, tea and cocoa). By certified we here refer to organically certified, Rain Forest Alliance and Fairtrade. Our ingredients are both certified and non certified. Isn't the requirement for certified products already almost 100%, so does it matter?

Nordic Ecolabelling

Thank you for your feedback. In generation 1 of the criteria, we require 90% organic coffee and 30% certified with social responsibility. But in generation 1 of the criteria, it is permitted to only carry the Nordic Swan Ecolabel for one product line in its range. You can have a line of products that are part of the Nordic Swan Ecolabelled

service, and at the same time have other lines of products that are not part of the ecolabelled service. The proposal for generation 2 of the criteria for Coffee Services include requirements for all coffee the business purchase, and not just for certain lines. You must achieve the Nordic Swan Ecolabel for the whole service, and the new proposal is stricter compared to generation 1.

Miljøministeriet

Miljøministeriet har følgende kommentarer til O2-O3, P1-P3

EU's skovrydningsforordning skal sikre afskovningsfrie værdikæder og stiller skærpede krav til handel med træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao, oksekød og gummi samt en række afledte produkter. Nordisk Miljömærkning bør være opmærksom på, om de tilhørende certificeringsordninger for kaffe og kakao sikrer skovrydningsfri kaffe og går længere end lovgivningen. Endvidere bør Nordisk Miljömærkning fremover have fokus på, at certificeringsordningerne for kaffe og kakao, men også te og sukker, har fokus på, at anden værdifuld natur end skov heller ikke omlægges (No conversion).

Ift. P1 Derudover virker det umiddelbart for nemt at få point for økologi, idet der kun 10% økologisk kaffe til at få 1 point, mens de maksimale 6 point opnås allerede ved 60%. Det bør overvejes at styrke incitamentet til at øge andelen af økologi.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi kjenner til EUs forordning og følger med på utviklingen. Vi har hatt et ønske om å kunne stille krav relatert til EUs forordning om avskogning, men vi har landet på at det blir for utfordrende på nåværende tidspunkt, ettersom EU ikke har kommet med alle retningslinjer innenfor avskogningsforordningen, og alle detaljene ikke er vedtatt. Men vi følger med på utviklingen og skal ta dette med i videre arbeid med kriteriene, både for kaffetjenester og andre relevante produktgrupper.

Vi har etter høring skjerpet inn på kravene til økologisk kaffe. Og man kan først få poeng ved over 20 % økologisk. Samtidig har vi endret poengintervallene og gir økt poeng ved øking på 3 % solgt andel, og 6 poeng kan oppnås ved 35 % salg av økologisk. Dette gjør vi for å motivere og stimulere til økt salg av økologisk kaffe. Kaffebransjen er svært presset på pris, noe som påvirker salget av økologisk kaffe, som ofte er høyere priset enn konvensjonell kaffe. Etter dialog med bransjen har vi i Nordisk Miljømerking forstått at hvis en kaffetjeneste selger over 35 % økologisk kaffe, er dette veldig bra. Vi premierer derfor med poeng deretter. Håpet er at dette kan være en begynnelse og at fokus på sertifisert kaffe øker med tiden, og at vi kan øke både grenseverdier og poengskala i neste generasjon av kriteriene.

Merrild Lavazza

Punkt 1 og 2 sammenholdt vil i vores optik blive konkurrenceforvridende. Dette da et krav om 100% certificerede råvarer kombineret med at det ikke er muligt at certificere en del af virksomheden vil betyde at virksomheder, der har flere forretningsdele henvendt til eksempelvis detailforbrugere og Food Service-kunder ikke kan Svanemærkes. Dette med udgangspunkt i at der er stor efterspørgsel på konventionelle og prisbillige kaffeprodukter, hvilket betyder at certificerede varianter ikke er en mulighed. Ydermere findes der ikke certificerede råvarer nok til at omdanne hele te- og kaffekategorien til 100% certificerede råvarer hvorfor de to punkter er uladsiggørlige i kombination. Fastholdes muligheden for at certificere en del af virksomheden eller en løsning særskilt, ser vi ikke en udfordring i at kravet om at alle råvarer til denne løsning skal være 100% certificerede i henhold til ét af de ovenfor nævnte certificeringer.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi forstår utfordringen som omhandler pris og sertifisering. Vi har valgt å justere ned grenseverdien i fra 100 % til 80 % for sertifiserte råvarer. Samtidig har vi innført en grense på 20 % for økologisk kaffe for å fremme økologisk kaffe ytterligere.

Peter Larsen Kaffe

- 100% certificeret er ikke i sig selv en tilstrækkelig målsætning. Langt viktigere at fokusere på effekten af leverandørens arbejde og hvordan respektive produkter bidrager til at løse relevante problemstillinger. Ikke bare en mærkning på et produkt.
- Et element kunne være at inkludere SBTi målsætninger og hvordan der leveres på disse (verificeret effekt og løbende monitorering).

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Kaffe er en klimabelastende råvare med tanke på klimagassutslipp pr. produserte kg, samt en råvare som krever mye landareal for å dyrke. Produksjon av kaffe har derfor betydelig miljøpåvirkning i tillegg til at det er knyttet til sosiale utfordringer. Vi ønsker derfor å stille strenge krav til troverdige sertifiseringsordninger knyttet til produksjon av kaffe, både når det gjelder bærekraftig produksjon, økologi og sosial ansvarlighet. Andre klimakrav som stilles er til kaffemaskinenes energiforbruk, transport og gjenbruk mm. Vi er positive til SBTi, men kommer ikke til å stille krav som direkte referer til SBTi, da det vil være utfordrende å stille helt konkrete målbare krav. Svanemerket et miljømerke som stiller strenge, konkrete og absolutte krav, som må oppfylles for å få lisens. Dette til forskjell fra for eksempel miljøledelse som overordnet fokuserer på målsetninger om forbedring i fremtiden.

5.1.2 O3 Andel økologisk kaffe

Coffee by Storm

Manglende transparens.

Forslaget om at anvende pointkrav i stedet for en obligatorisk grænse for indkøbt økologisk certificeret kaffe i forhold til råvarekravene generelt, mener vi, vil skabe en manglende transparens og innsikt i grundlaget for certificeringen af den pågældende kaffeløsning. Med andre ord vil det være uklart, om certificeringen er opnået primært på baggrund af en LC analyse af kaffemaskinen, andelen af certificeret kaffe eller noget helt tredje.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi er enige, og har bestemt oss for å innføre en grenseverdi for økologisk kaffe for å fremme dette ytterligere. I tillegg har vi justert på poengkravet og skjerpet dette inn.

Peter Larsen Kaffe

Ok med pointgivning for økologisk andel, men skal kobles op med effekten (hvorfor er det relevant? Hvilken effekt har det (f.eks. CO2 reduktion/forbedring, skovdyrkning, biodiversitet, andet)? Osv.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi har bestemt oss for å innføre en grenseverdi for økologisk kaffe for å fremme dette ytterligere. I tillegg har vi justert på poengkravet og skjerpet dette inn. Kaffe er en klima-belastende råvare med tanke på klimagassutslipp pr. produserte kg, samt en råvare som krever mye landareal for å dyrke. Produksjon av kaffe har derfor betydelig miljøpåvirkning i tillegg til at det er knyttet til sosiale utfordringer. Vi stiller derfor krav til troverdige sertifiseringsordninger knyttet til produksjon av kaffe, både når det gjelder bærekraftig produksjon, økologi og sosial ansvarlighet.

5.1.3 P1 Poeng for økologisk kaffe

Kaffeknappen AS

Poengsystemet er litt utydelig, det at man skal oppnå kun 4 poeng kan kanskje være ett for lite krav. Dette med poeng må vi har mer kompetanse og forståelse av. Ser ut som det med økologisk kaffe betyr for mye i poengdelingen og det blir urimelig for de andre kravene.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi har gått igjennom våre poengkrav og gjort justeringer. I tillegg har vi innført en obligatorisk grense til økologisk kaffe og i den forbindelse skjerpet poengkravet. Det er naturlig at høy andel økologisk kaffe premierer høyere enn andre poengkrav da vi som miljømerke støtter opp om økologisk drift. Kravene er satt sammen på en slik måte at det som bidrar mest til reduksjon av virksomhetens klimabelastning blir premiert høyest.

Fairtrade Norge

Om krav til sertifisert kaffe, te og kakao (punkt 02):

Forslaget slik Fairtrade Norge (FTN) ser det, gir insentiver til at flere butikker ønsker å bruke en eller flere merkeordninger for å sertifisere produktene sine, og det er tilfredsstillende.

Vårt hovedinnspill er at det bør gis poeng for økonomiske og sosiale krav på samme måte som det gjøres for økologiske produkter.

Vi ser at et krav om kun sertifisering ikke er nok til å holde den beste standard til produsenter og ikke minst, forbrukere. FTN mener at sertifiseringsordning må ha en uavhengig tredjepart sertifiseringsorgan, slik at både meldte og uanmeldte kontroller og «audits» er i henhold til de høyeste ISO-standardene. Vi mener at en forutsetning for svanemerking av kjeden, må inkludere en mekanisme der produsenter får både betalt en minimumspris for råvarene sine, og en premiepris som kan kun brukes av en egen gruppe i kooperative og uten innflytelse av leverandører, importør, eksportør eller andre i verdikjeden. I tillegg må det gis insentiver i poengsum slik at det lønner seg å handle økologisk kaffe.

Også må det være anstendige arbeidsforhold og vilkårene på plass, slik at alle ILO-konvensjoner er respektert og barn- og tvangsarbeid er utelukket i alle stegene i verdikjeden. Hvis man ønsker å gå enda lengre i satsingen for bedre levevilkår til bønder i kooperativene i produsentland, så er det også mulig om å gi ekstra poeng til de som har en leveinntekt program på plass. Levelønn og – inntekt er også viktig for at for eksempel kaffebønder skal kunne klima-tilpasse seg. Vi vet også at levelønn og avskoging har en korrelasjon.

Forslag til poeng-ordning:

- 100% sertifisering av råvaren: 1 poeng
- 3dje parts uavhengig sertifisering: 1 poeng
- Krav om betaling av minimumspris: 1 poeng
- Krav om Premium/ekstrabetaling til bønder/arbeidere: 1 poeng
- Krav om plan for å oppnå levelønn: 1 poeng:

- Standarder som dekker sosiale standarder, i tillegg til strenge miljøkrav, og ikke tillater tvangsarbeid eller barnarbeid: 1 poeng

Dette bør også gjelde for sukker.

Når det gjelder forslag til unntaket fra kravet, «at råvaren er kjøpt gjennom direkte handel», så mener vi at «Direct Trade» (DT) i seg selv er på en måte en respons til en ujevnt og urettferdig modell som mangler transparens, og som forsterker de skeive maktforholdene mellom kjøpere og produsenter. Dette er et bra initiativ til noen små, men det er dessverre ikke det eneste måte å håndtere problemet. «DT» er uregulert, og har ikke en tredjepartssertifisering eller verifiseringssystem. Bare definisjonen på begrepet «Direct Trade» er ikke standardisert, og det kan tolkes på flere måter. «DT» er også en måte å satse på høy kvalitet, siden de fleste nasjonale eller regionale konkurranser i «specialty coffee», når man snakker om kaffe, selger kaffevinnerne til de høyeste byder. Men det som man ikke ser, er at for kaffebonden har klart å vinne -eller nesten- konkurransen, så måtte hun/han ha vært eller lære fra et kooperativ; har hatt en tydelig og bevisst idé om kvalitet; og ha håndtert en del problemer som kan ikke håndteres av bare en person. I tillegg til dette, så er det med risikohåndtering og tillit, blant annet, og hvis man vil skape store og værende endringer i samfunnet/produsentland, så må man prøve å nå mest mulige utover et visst tid, og «DT» belønner kun noen få i prosessen.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi har valgt å legge til et poengkrav for sertifiserte råvarer, som inkluderer økonomiske og sosiale krav, slik som dere foreslår i deres høringssvar. Vi har endt opp med å kreve 80 % sertifisert, og premierer de som kjøper inn en høyere andel med poeng. Flere av de andre forslagene dere kommer med til poengkrav er gode. Samtidig har vi ikke hatt mulighet til å innføre dette, da vi ønsker å stille helt konkrete krav som kan la seg dokumentere og kontrollere. Vi har valgt å ta bort krav til sukker, da vi ser at mange kaffetjenester ikke selger sukker som et fast produkt til sine kunder. Kundene kjøper inn sukker etter behov selv.

Vi setter pris på deres innspill angående «direkte handel». Dette er som dere sier, ikke kaffe som har en tredjeparts sertifisering, men derimot tillitsbasert, noe som er utfordrende for oss som miljømerke å kontrollere. Grunnen til at vi likevel har valgt å gjøre unntak for direkte handel er at vi tror at prisen som betales for kaffen direkte til bonden vil kunne reflektere en bærekraftig produksjon. Ved å betale godt for kaffen som kjøpes, får bøndene mulighet til å investere i selve driften med utstyr, nyplanting, gjødsling, og utvidelse. Bøndene trenger bedre betalt om de skal kunne tilpasse seg klimautfordringene de møter. Vi håper dette kan være et skritt på veien mot sertifisering av kaffen som dyrkes og anser dette som mye bedre enn konvensjonell kaffe som er priset lavt på spotmarkedet, og hvor bonden kun ender opp med en brøkdel av det som blir betalt.

Jobmeal

Introduction of optional point score requirements, with a mandatory minimum score to increase the flexibility of the criteria. There is no mandatory minimum limit value for the purchase of organic coffee, but the business receives points for the purchase of organic coffee, tea, cocoa, sugar and milk, the purchase of agroforestry grown coffee, as well as the purchase of ecolabelled products and services. What is the benefit or joy of this? If all the raw materials already meet the requirements? (100% requirement of the previous point)??

Nordic Ecolabelling

Thank you for your feedback. We have reviewed and adjusted our point requirements. We have introduced a mandatory limit value for organic coffee and, in this connection, tightened the point requirement. A high proportion of organic coffee rewards a higher point score than other point requirements, as we as an environmental label support organic farming. The overall requirements are put together in such a way that the most reducing climate impact measures is rewarded highest.

5.1.4 P2 Poeng for økologisk te, kakao, sukker og melk

Selecta:

Økologisk melk:

Majoriteten av melkeprodukter som benyttes i kaffemaskiner er melkepulver. Under dette punktet - tenker dere pulvermelk, eller flytende melk? Økologisk melk (uavhengig av form) er et mikroskopisk volumprodukt, så det vil ikke være realistisk å stille krav om en høy andel av økologisk melk.

Nordisk miljømerking

Vi er enig i at melk ikke er et volumprodukt sammenlignet med kaffe. Likevel ønsker vi å fremme økologisk melk og premierer kaffetjenesten med 1 poeng, hvis det kjøpes inn økologisk. Tilbud og etterspørsel av økologisk melk og melkepulver ser ut til å variere noe i de nordiske landene, og vi velger derfor å ikke stille dette om et obligatorisk krav.

Peter Larsen Kaffe

• Ok med pointgivning for økologisk andel, men skal kobles op med effekten (hvorfor er det relevant? Hvilken effekt har det (f.eks. CO2 reduktion/forbedring, skovdyrking, biodiversitet, andet)? Osv.

Nordisk Miljømerking

Nordisk Miljømerking fremmer økologiske merkeordninger da dette er merkeordninger som forbyr syntetiske sprøytemidler og kunstgjødsel, samt at økologiske metoder øker det biologiske mangfoldet.

5.1.5 P3 Poeng for skogslandbruk

Beans in Cup AB

EU har tagit fram förslag på ett direktiv att minimera avskogning och säkerställa att produkter som importeras till EU inte utsatts för avskogning. Kaffe är en av produkterna som särskilt pekats ut. Se länk: <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2022/12/06/council-and-parliament-strike-provisional-deal-to-cut-down-deforestation-worldwide/>

Kravet på att göra inköp från en eller flera kaffeodlare som har kaffe certifierat enligt Smithsonian Bird Friendly-märkningens kriterier riskerar bli ett ”spel för gallerier” för att uppfylla kravet och därmed få en poäng. Vi handlar från svenska och europeiska rosterier som själva beslutar om vilka certifieringar de vill använda på sina produkter. Vi eftersökt information från rosterierna gällande spårbarhet och andelen kaffe odlat genom skogsodling (agroforestry) och det är endast en leverantör som kan dela den

informationen. Affärssekretess anges som orsak för att inte delge oss information. Rainforest Alliance-producerat kaffe innehåller kriterier för att minska skogsskövling och detta följs upp på gårdsnivå med hjälp av GPS-koordinater.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi kjenner til EUs forordning og følger med på utviklingen. Vi har hatt et ønske om å kunne stille krav relatert til EUs forordning om avskoging, men vi har landet på at det blir for utfordrende på nåværende tidspunkt, ettersom EU ikke har kommet med alle retningslinjer innenfor avskogingsforordningen, og alle detaljene ikke er vedtatt. Men vi følger med på utviklingen og skal ta dette med i videre arbeid med kriteriene, både for kaffetjenester og andre relevante produktgrupper.

For å unngå misforståelser, ønsker vi å presisere at vi i dette kravforslaget skiller på skogslandbruk / «agroforestry» og avskoging. Her premierer vi for skogslandbruk. Det er riktig som dere nevner at noen tredjeparts bærekraftstandarder anbefaler skogslandbruk, likevel er ikke dette alltid obligatorisk. For eksempel Rainforest Alliance-sertifisering for kaffe, te, kakao, urter, krydder, blomster etc., og Fairtrade-kaffe, kakao, kokosnøtt, sukker, te, vin, blomster, ferske råvarer etc.

Bakgrunnen for at vi ønsker å premiere for Smithsonian Migratory Bird Centers Bird Friendly er at dette er den eneste utbredte kaffe- og kakaosertifiseringen der skogslandbruk er obligatorisk. Med skogslandbruk menes landbruk som kombineres med beplantning av trær/skog og eller husdyrhold. I tropiske og tempererte områder, er dette en gammel praksis som har miljømessige og sosioøkonomiske fordeler.

Kaffemaskiner

5.1.6 O4 Oversikt over kaffemaskinenes energieffektivitet

UCIMAC

Teaching how to use different functions of a coffee machine helps managing energy Consumption

Proposal:

add sentence such as "knowing/teaching how to use of different functions of coffee machines help managing energy consumption".

Text from CD:

“ The energy efficiency of the coffee machines may be stated as

- Energy loss in kWh per day in line with DIN 18873–2:2016–02, or
- Energy consumption in Wh/L with associated energy class according to the European Vending Association Energy Measurement Protocol (EVA EMP) version 3.1 B. Bulk brewers and manual espresso machines are exempted from the Requirement”

The European Vending Association Energy Measurement Protocol (EVA EMP) version 3.1 B. is not applicable to coffee machines.

Proposal:

to remove "Energy consumption in Wh/L with associated energy class according to the European Vending Association Energy Measurement Protocol (EVA EMP)

version 3.1 B."

Text:

A new EU standard for measuring the energy consumption of professional and commercial coffee machines is under development, with the work being carried out by the CLC/TC 59X/WG 21 subcommittee.

Comment: "CLC/TC 59X/WG 21" is a Working

Group (WG) under the Technical Committee (TC) 59X of CENELEC (CLC) and it is not a sub committee"

Proposal remove "sub committee"

Text:

note 21 (see bottom of page) CLC/TC 59X - CONSUMER INFORMATION RELATED TO HOUSEHOLD ELECTRICAL APPLIANCES:

<https://standards.iteh.ai/catalog/tc/clc/e24c2497-a610-4985-a49a8ac601a787b4/clc-tc-59x> (06.12.2022)

Comment:

the link takes to a web page which reports wrong information about CLC TC 59X WG 21. It shows WG 21 two titles. The first title "Commercial refrigerating appliances for use in commercial kitchens" is wrong, the second title is "Professional and commercial coffee machines" and only this one is the correct title

Proposal:

replace the link with the following ones that point to CENELEC (CLC) web site: CLC

TC 59X general web page: <https://standards.cencenelec.eu/dyn/www/f?p=305:7:0:2>

5:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:1257245 CLC TC 59X structure web page:

<https://standards.cencenelec.eu/dyn/www/f?p=305:29:0::>

:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:1257245,25&cs=1B108A0146

6EEE10BF2A50D948A8CE494#1 CLC TC 59X WG 21 web page:

<https://standards.cencenelec.eu/dyn/www/f?p=305:7:0:::> FSP_ORG_ID:2148490

Comment:

"Bulk brewers and manual espresso machines are exempted from the requirement" what is mentioned here as "Manual espresso machines" seems to be the same as "traditional espresso machines" (see comments below). It would be better to align names. In CENELEC TC 59X WG 21 the following definitions are used: Fully automatic machines Coffee machines in which the preparation of the coffee starting from the ingredients up to the delivered beverage is fully controlled by the machine based on the input of the user. Note: The user simply press a button Traditional machines Coffee machines in which the preparation of coffee requires pressurised hot water to pass through grinded coffee by one or more interventions of the user (e.g. manually filling of grinded coffee in the portafilter and manually emptying after the dispensing of the coffee) in process of preparation and delivery of coffee. Note: User has to prepare coffee (properly grounded), put it into portafilter and mount the portafilter on the coffee machine then press the button.

Proposal:

In all document use only one name: "manual espresso machines" or "traditional espresso machines". See other comments on the same topic.

Nordic Ecolabelling

Thank you very much for a very detailed, clear, and constructive feedback. We have added text about teaching how to use different functions of coffee machines help managing energy consumption. In addition, we have corrected the references and confusion about the Working Group (WG) under the Technical Committee.

We also want to ensure that we from now on only use one term manual espresso machines.

The reason for our reference to the European Vending Association, is because we previously have referred to this in our generation 1 of the criteria. We will therefore also do this in this document as well for a limited period. You say that EVA EMP is not relevant for coffee machines, but we still find that our coffee services in the Nordics refer to this and have documentation for energy consumption from suppliers of the coffee machines. We therefore do not want to remove this reference until the new standard for energy measurement for coffee machines is in place. When this is ready to use, we will change the text and only refer to the new EU standard in the future.

Selecta Norway AS

Energikrav/energikrav til kaffemaskiner: Her er det viktig å avklare om punktet gjelder ved faktisk bruk, eller når maskinene står i hvilemodus. Dersom det er energinivåer/energiklassifisering i hvilemodus, så vil dette enkelt kunne dokumenteres fra produsent. Dersom det er snakk om målinger ved faktisk bruk, så avhenger da naturligvis energibruken av forbruket. Så det er da avgjørende at det i et slikt tilfelle beskrives nøye fra Svanemerket hvilket forbruk som skal ligge til grunn for målingene, slik at dette blir gjort på like vilkår mellom leverandørene.

Nordisk Miljømerking

Vi har endret krav til energi i påvente av den nye energistandarden som er under utvikling for kaffemaskiner. Når ny energistandard er på plass vil vi utvikle grenseverdi for energiforbruk ved nyinnkjøp av kaffemaskiner.

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

Coffee machines:

The HKI Online measures according DIN 18873-2:2016-02 are accepted by Nordic Swan to reflect the energy loss of the shown coffee machines.

Questions:

1. Table in Option A shows max. Tolerable Energy Loss figures in kWh. On what are the numbers based?
2. 2. Switching to energy-efficient coffee machines. Please keep in mind that the max energy losses figures also includes the cleaning procedure as energy loss in the context as energy efficient. However, for example in a holistic approach not only the energy loss but also cleaning efficiency shall be taken in account. And there are even more aspects to discuss.
3. 3. Design for disassembly. In general commercial coffee machines are designed to have a maintenance cycle anyways. Therefore the service technicians are involved in the development process. Oh this the coffee machines are developed as serviceable as possible. Nevertheless, according to which criteria should the serviceability be proven?

4. 4. Requirement for coffee machine components in contact with food. In our opinion, ideas differ on this subject. In the document listed substance requirements are environment requirements and not food contact requirements.
5. • EU food contact requirements = (EU) no. 1935/2004 as the frame directive for all food contact materials. (EU) no. 10/2011 as the directive for plastics in contact with food.
6. • Would it be better if environmental regulation and directives are mentioned by their EU document number including release date?
7. • Coffee machine water quality: Measurements based on EN 16889 are OK.

Nordic Ecolabelling

Thank you for the comprehensive and clear feedback:

1: The energy loss requirement was based on the previous generation's energy requirements for coffee machines. At the time, the requirement was developed in close dialogue with HKI back in 2015.

2: Due to the complexity of this topic, the project group therefore propose to remove the entire requirement pending the new standard that will come into effect next year. This is to avoid confusion, discussions about relevance and limit values.

When the new standard is in place, this is the only one we will refer to in our criteria document.

3: If general commercial coffee machines are designed to have a maintenance cycle anyways, we suggest removing the requirement "design for disassembly", to ensure that our requirements do not become redundant/unnecessary.

4: yes, as an environmental label we also wish to have a focus on environmentally problematic substances.

5: Ok.

6: Yes, and we do already mention this in our "background text".

7: We are happy that the use of EU 16889 is ok.

Kaffeknappen AS

Kravet om kaffemaskiner og energiklasser må tydeliggjøres. Våre leverandører jobber aktivt med energikrav, men dette tar tid, en maskintype kan komme inn til oss i år og vil leve i minimum 5 år før en ny modell utvikles. Alle våre leverandører leverer maskiner i hele verden de har da ulike krav og forholde seg til på de ulike kontinentene. Ett forslag kan være at en viss % av maskinparken oppnår kravene når de er avklart og tydelige. Vi har heller ikke mulighet til å ha egne tester på maskiner, dette tar tid og vil koste mye penger, dette må ligge på produsentene.

Café Bar

Typ av kaffemaskin och energiklasser behöver förtydligas. Vi har inte möjlighet idag att köpa maskiner som alla har höga energiklassningskrav. Vi ser att man kanske antingen skalla säga att alla nya maskiner f.o.m. visst datum skall ha bra energiklass ELLER att X% av maskinparken skall ställas krav på, alternativt X% per tillverkare? Vi kommer inte heller ha möjlighet att skicka en mängd modeller till ett testlabb någonstans för att mäta energimängd eller liknande, det är alldeles för tidskrävande och kostsamt. Ibland kan vi heller inte påverka maskintyp p.g.a. strikta upphandlingskrav

Nordisk Miljømerking, felles svar til Kaffeknappen og Café Bar

Vi har endret krav til energi i påvente av den nye energistandarden som er under utvikling for kaffemaskiner. Når ny energistandard er på plass vil vi utvikle grenseverdi for energiforbruk ved nyinnkjøp av kaffemaskiner.

Stellini

Den uafhængige certificering af energi klasser er et meget relevant punkt. Det er dog afgørende at dette afspejler reelle scenarier hos kunder – eks. ser vi samme maskiner med EVA normer spændende meget forskelligt ift. antal af kopper det udregnes på.

Oppetidsmæssigt kræver store volumener mere kraftigt strømforbrug – det er vigtigt at udstyr opdeles i klasser så sammenligninger er relevante – eks. kopantal op til 120 kopper – 120-280 kopper - > 280 kopper pr. dag. Garanteret levetid- og hermed service garanti periode er også vigtig. Da levetidsforlængelse er en stor del af miljøpåvirkningen. Hvis leverandører garanterer eks. 8 års levetid med udskiftning/renovering i levetiden vil dette mærkbart kunne nedbringe miljøpåvirkningen. Man kan parre dette med egentlige ”resale” eller ”certified” programmer.

Nordisk Miljømerking

Vi har endret krav til energi i påvente av den nye energistandarden som er under utvikling for kaffemaskiner. Når ny energistandard er på plass vil vi utvikle grenseverdi for energiforbruk ved nyinnkjøp av kaffemaskiner. Når det er nevnt, er det verdt å merke seg at EVA EMP skiller på størrelse på maskiner/kapasitet/antall kopper. Grensene som var brukt tok hensyn til maskinenes ulike kapasitet.

Coffee by Storm

Der er endnu ikke en europæisk standard for måling af industrimaskiners energieffektivitet (kun maskiner til private husholdninger, der ikke kan sammenlignes hermed). Vi har indtryk af, at der arbejdes på at etableres en sådan standard, men vi vil kraftigt anbefale at dette punkt i en mærkningsordning først aktiveres når der foreligger en fælles standard og metode til måling af energieffektivitet.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi er enige, og har endret krav til energi i påvente av den nye energistandarden som er under utvikling. Når ny energistandard er på plass vil vi utvikle grenseverdi for energiforbruk ved nyinnkjøp av kaffemaskiner.

5.1.7 O5 Krav til nyinnkjøp av kaffemaskiner

Beans in Cup AB

05 Rubriken Övergång till energieffektiva kaffemaskiner Hur rimmar kravet på att fasa ut maskiner med kravet i punkt 4, O9 på att öka återanvändning?

Nordisk Miljømerking

Vi vil i utgangspunktet at maskinene skal benyttes lenge. Alle maskiner skal brukes så lenge de fungerer. Det vi mener er at energiforbruk skal hensyntas når nye modeller skal inn i kaffetjenestens sortiment. Det vil si når virksomheten skal vurdere en hel ny maskin i sin maskinpark, til fordel for en gammel modell. Det er da vi ønsker at kaffemaskinenes energiforbruk skal hensyntas, og at de med dårligst energiprestasjon fases ut først.

Jobmeal

Routine requirements for the coffee machines' energy efficiency, relevant for new purchases and replacements of coffee machines. All coffee machines must be approved with the same criteria as the current ones. Both new and replacements.

Nordic Ecolabelling

Thank you for your feedback. We have changed the requirements for energy while we wait for the new energy standard that is being developed. When the new energy standard is in place, we will develop a limit value for energy consumption when purchasing new coffee machines.

5.1.8 O6 Krav til kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler

USCIMAC

The relevance is judged to be high, as components in coffee machines that are in contact with food, such as water and coffee containers, hoses, and pipes, may contain substances that are harmful to health and the environment, such as flame retardants, plasticisers or lead in metal alloys.

Comment: Flame retardants are not use in components in contact with food.

Proposal: remove "flame retardants".

Comment:

The list below the sentence "The business must ensure that the following substances are not present in the components of coffee machines in contact with food:" This list is not the list for Food in Contact Material.

Comment:

The list below the sentence "The business must ensure that the following substances are not present in the components of coffee machines in contact with food: - "substances on the Candidate List: <http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>" This " implies that Lead (Pb) is not present however this is in conflict with what stated in O7 "Coffee machine water quality" on page 21. See comment below on topic "Lead".

Comment: Background "The requirement applies to all coffee machines included in the Nordic Swan Ecolabel coffee service, including bulk brewers and traditional espresso machines."

What is mentioned here as "traditional espresso machines" seems to be the same as "Manual espresso machines" (see comments above). It would be better to align names. Proposal: see other comments on the same topic.

Nordic Ecolabelling

Thank you for your feedback. We are aware that the requirement does not reflect Food in Contact Material. Nordic Ecolabelling want to go further and exclude more substances. If not all the substances are relevant, we apologize for this, but we want to be on the safe side and make demands according to the precautionary principle. We wish to avoid instances where the Nordic Swan Ecolabel services offer products containing substances that are harmful to health and the environment.

Regarding Lead, all machines that do not contain substances with Lead will meet the requirement for "Coffee Machine Water Quality". We want the manufacturer to document this in a separate requirement.

Selecta Norway AS:

Dette er noe som må bekreftes fra produsentnivå av kaffemaskiner, og ikke noe som lokale leverandører vil kunne svare ut på egenhånd.

Nordisk Miljømerking

Ja, korrekt forstått. Dette kravet må dokumenteres av kaffemaskinprodusentene.

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

4. Requirement for coffee machine components in contact with food. In our opinion, ideas differ on this subject. In the document listed substance requirements are environment requirements and not food contact requirements.

- EU food contact requirements = (EU) no. 1935/2004 as the frame directive for all food contact materials. (EU) no. 10/2011 as the directive for plastics in contact with food.
- Would it be better if environmental regulation and directives are mentioned by their EU document number including release date?

Nordic Ecolabelling

Thank you for your feedback. We refer to the mentioned regulations in our background document. Since we are an ecolabel, we also want to set requirements for problematic substances for the environment that go beyond the EU's requirements for food contact.

Karolinska Institutet

Institutet for miljömedicin har specifikt granskat de föreslagna kraven på "Kaffemaskinkomponenter i kontakt med livsmedel" och på "Kaffemaskins vattenkvalitet". Kraven skall gälla vid införskaffning av nya kaffemaskiner och vi anser att de så långt möjligt även ska gälla för kaffemaskiner som redan används i kaffetjänsten, t ex förekomst av giftiga ämnen i utgående vatten.

Institutet for miljömedicin stöder kravet på att företag som tillhandåhåller kaffemaskiner ska försäkra att följande ämnen inte ingår i kaffemaskiners komponenter som kommer i kontakt med livsmedel, inklusive dricksvatten:

Stoffer på kandidatlistan: <http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>

- Ftalatene di-n-oktylfталat/DNOP (CAS-nr. 117-84-0) og diisoheptylfталat/DIHP (CAS-nr. 41451-28-9).
- Halogenerte organiske forbindelser.
- Antibakterielle emner (inkludert sizllvioner, nanosølv, og nanokobber).
- Tinn, kadmium, krom VI og kvikksølv og deres forbindelser.
- Flammehemmere klassifisert med følgende faresetninger: H350, H350i, H340, H360F, H360D, H360Fd, H360Df.
- Hormonforstyrrende stoffer: Stoffer på "Endocrine Disruptor Lists", List I, og List III.
- (List I: Substances identified as endocrine disruptors at EU level.

- List III: Substances considered, by the evaluating National Authority, to have endocrine disrupting properties.)

Dock var det inte möjligt att se över listorna som hänvisas till ovan (List I och III), då länkarna var brutna.

Nordisk Miljömärkning

Takk for tilbakemeldingen. Vi har oppdatert lenkene til List I og List III som det henvises til i kriteriene. Kravet til vannkvalitet med hensyn til bly blir gjeldende for alle kaffemaskiner, eksisterende og ved nyinnkjøp. Krav til forbudte stoffer blir gjeldende ved nyinnkjøp. Dette er besluttet med bakgrunn i høringssvar, dialog med bransjen om hvordan dette skulle kunne la seg gjennomføre på en praktisk god måte.

5.1.9 O7 Kaffemaskinens vannkvalitet

UCIMAC:

Comment: "The coffee machines should not supply more than 0.005 mg lead/kg water. The difference is measured between incoming and outgoing water from the coffee machines in line with standard EN 16889."

This is in conflict with what stated in O6. See comment above on topic "Lead."

Comment: Background "...The WHO's recommended limit for lead in drinking water is 10 micrograms/kg water. This limit value is considered suitable both for consumption under the European Drinking Water Directive (DWD, 98/83/EC) and as a recommended specific migration limit for lead in contact with foodstuffs in accordance with the European Directorate for the Quality of Medicines & HealthCare of the Council of Europe (EDQM)."

European Drinking Water Directive (DWD, 98/83/EC) is not applicable to hot beverages (including coffee).¹ See EN 16889 Annex A: "Hot beverage machines are covered by the food legislation (EC 178/2002, EC 1935/2004) [4]. The drinking water legislation does not apply."

Nordic Ecolabelling

The requirement for water quality regarding Lead will apply to all coffee machines, existing and new purchases. Requirements for substances, is applicable only to new purchases of coffee machines. It is therefore relevant to set both requirements, since requirements for Lead apply to all, new purchases as well as existing coffee machines, while requirements for prohibited substances only will be documented for new purchases.

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

Coffee machine water quality: Measurements based on EN 16889 are OK.

Nordic Ecolabelling

We are happy to hear that you can document water quality based on EN 16889 standard.

Karolinska Institutet

Under rubriken Kaffemaskinens vattenkvalitet, som vi anser bör gälla nya såväl som existerande kaffemaskiner, anges att kaffemaskinerna inte ska tillföra mer än 0,005 mg bly/kg vatten. Detta ska mätas genom skillnaden mellan in- och utgående vatten i

kaffemaskinerna. Vi vill papeka att EU og svenska Livsmedelsverket, på grund av blyets skadliga effekter på foster og barns utveckling, har sänkt gränsvärdet för bly i dricksvatten till 0,005 mg/L (SLV 2022). Det av Nordisk Miljömärkning angivna kravet skulle således kunna ge ett utgående vatten till kaffe og te innehållande 0,01 mg bly/kg vatten. Detta skulle innebära en icke obetydlig, ofta daglig, exponering för bly som framför allt är problematisk för kvinnor i barnafödande ålder, gravida og barn. Bly passerar placentan till fostret og enligt EFSA, europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, finns det ingen nedre gräns under vilken bly inte påverkar den kognitiva utvecklingen hos foster og små barn (EFSA 2010). Det finns därför redan idag ingen säkerhetsmarginal mellan befintlig exponering og den där risken för skadliga effekter ökar. Institutet för miljömedicin anser därför att kravet bör stärkas genom att bidraget från kaffemaskinerna inte får uppgå till mer än 0,001 mg bly/kg kaffe. Enligt vara tidigare undersökningar minskade utlösningen av bly från kaffemaskiner efter det att problemet uppdagades 2010. Många maskiner som vi testat ger varmvatten med blyhalter under 0,001 mg/L.

Referenser

EFSA 2010. Scientific Opinion on Lead in Food. EFSA Journal 2010; 8(4):1570.

DOI:<https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1570>.

EU 2020. DIRECTIVES DIRECTIVE (EU) 2020/2184 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2020 on the quality of water intended for human consumption.

SLV 2022. Livsmedelsverkets foreskrifter om dricksvatten, LIVSFS 2022:12.

Nordisk Miljømerking

Vi takker for tilbakemeldingen og er enige i deres innspill. Vi endrer kravet med bakgrunn i deres begrunnelse i tilbakemeldingen, og setter en grenseverdi på 0,001 mg bly pr. kg kaffe.

Gjenbruk

5.1.10 O8 Gjenbruk av maskindeler

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

Franke Kaffeemaschinen AG has the strategy to sell Products to a service organization. If the Reuse of a commercial coffee machine has to be controlled by Franke

Kaffeemaschinen AG the strategy has to be adjusted. This is something that needs time and carries risks. However, what the service organization is going to do is not in the responsibility of Franke Kaffeemaschinen AG. At least not nowadays.

What the coffee machine producers are able to offer, is a spare part obligation for a certain time period.

Alternatively:

Marketing of reused coffee machines:

Who is responsible? And is it the right approach?

Most other coffee machine manufacturers have a similar sales, service and repair strategy. Professional coffee machines are very different from house hold machines and for our products the long life time is an important target and always the safe use within the whole lifetime a must.

Nordic Ecolabelling

Thank you for your feedback. You have misunderstood our intention with the requirement for reuse and may be some other requirements as well. We apologize for this and will be clearer in our communication in the future. All the requirements we set in the criteria document are going to be met and documented by the coffee service. It is the coffee service as a service that receives a license for the Nordic Swan Ecolabel. Some requirements in the criteria document must be met by the coffee service contacting coffee machine suppliers to obtain the necessary documentation. For example, "water quality" and "prohibited substances". Overall, most of the other requirements, including reuse, must be met by the coffee service itself. The service will be responsible for ensuring that the coffee machine is repaired, that broken parts are replaced, and that machines and any machine parts that are still in good condition are reused, even if the machine itself is no longer to be used. Often, they rent out a coffee machine for a period of time. When the period is over, the coffee machine can still be in good condition and can be used by others. This is the background for the requirement, and why we require that the coffee service must communicate reuse to their customers. If the coffee service has used machines available as well as new machines, the customers must be able to actively make a choice whether they rent the brand new one, or the used machine that works just as well as the new. Hope this made sense, and we want to assure you that we will not demand that your strategy must be adjusted. We are happy to here that you have spare parts available.

KaffeKnappen AS

Søkelys på renovering og gjenbruk av brukte maskiner er positivt.

Nordisk Miljømerking

Vi takker for tilbakemeldingen og er glade for at dere er positive til krav om gjenbruk og renovering.

Café Bar

Bra om man legger vikt vid återbruk och renovering av begagnade maskiner i.o.m. att varje återanvänd maskin är en mindre nyttillverkad vilket borde vara väldigt bra ur hållbarhetsperspektiv.

Nordisk Miljømerking

Vi takker for tilbakemeldingen og er glade for at dere er positive til krav om gjenbruk og renovering.

Jobmeal

Introduction of circular requirements with a focus on reuse. Quite a good requirement and we already use it.

Nordic Ecolabelling

We thank you for the feedback and are pleased that you welcome requirements for reuse.

Transport

O11 Informasjon om virksomhetens kjøretøy

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

Transport, Information on the business's vehicles:

Who is responsible? If the product is sold ex work. The product producer? The Service Partner? The freight forwarder? The importer? What part of the transport shall be taken into account? Direct business and sales to large shop chains do exist and therefore different transportation ways are usual.

Nordic Ecolabelling

*Thank you for your feedback. You have misunderstood our intention with the requirement regarding transport. We apologize for this and will be clearer in our communication in the future. All the requirements we set are going to be met and documented by the **coffee service**. It is the coffee service as a service that applies for a license for the Nordic Swan Ecolabel. When we refer to the "coffee service" we mean the service delivery and installation of coffee machines, delivery of raw materials/consumables for the coffee machine, servicing and maintenance of the machines in the leasing period. It is the coffee services vehicles and drivers that need to fulfill our requirements. No requirements are set for the producers of coffee machines, and this requirement will not be relevant for you.*

5.1.11 O13 Optimering av transport

Beans in Cup AB

Det är inte rimligt att minska antalet körda kilometer då kunderna har beslutande över varuleveranser samt med hänsyn till växande verksamheten med ökat antal kunder. Transporter omfattas både av regelbundna serviceuppdrag enligt viss intervall, tillfälliga transporter i samband med avhjälpling av fel samt varutransporter. Vid varutransporter kan kunderna själva bestämma intervall och besluta om de vill ha extra transporter eller leverans i befintliga flöden. Vissa varutransporter går med olika externa transportleverantörer, vissa via våra egna fordon. Går det att hitta ett annat effektivitetsmått?

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi tror deres tilbakemelding beror på en misforståelse av vår intensjon med kravet, og vi beklager at vi ikke har vært tydelig nok. Vi er helt enige i at kundenes behov skal ivaretas. Vi har justert kravet og tatt bort referansen til «kjørte kilometer». Det er klart at man må kjøre de kilometerne som kreves for å komme ut til kundene. Vår intensjon med kravet er at man planlegger godt for å få optimert og effektivisert transporten. For eksempel kan man legge opp til service hos to virksomheter som ligger i nærheten av hverandre, på en og samme dag.

Jobmeal

Updated requirements for transport. What are the updated requirements? The current Euronorm 6 (latest) and of course it would be good to consider alternative fuels. Electric driving with vans is still challenging. Route planning and other means of optimization could well be an additional requirement.

Nordic Ecolabelling

Thank you for the feedback. The requirement has been updated and small adjustments are made.

5.1.12 O14 Opplæring i miljøtilpasset og økonomisk kjøring

Beans in Cup AB

Ska eco-driving även omfattas av de medarbetare som kör el-drivna fordon? Eco-driving ingår som ett moment i körkortsutbildningen sedan 2007. Vad är syftet med årlig repetition? Det blir både dyrt och tidskrävande för företag med många servicemedarbetare där andra utbildningar också ska genomföras för medarbetarna under året. För oss blir det en merkostnad på ca 100.000 kronor årligen. Vi har krav att cheferna en gång årligen ska följa upp att de medarbetare som kör fordon med fossilt bränsle ska köra i enlighet med Eco-drive som en del av kompetenskraven.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. I Sverige er Eco-driving inkludert i kjøreopplæringen, og dette er veldig positivt. Det samme gjelder dessverre ikke i de øvrige nordiske land, noe som er bakgrunnen for våre krav. Alle svenske virksomheter oppfyller derfor krav til selve opplæringen. Krav gjeldende årlig repetisjon av teori gjennomgang og orientering er likevel relevant, også for de som har el-biler. Årlig repetisjon av teori krever ikke autorisert kjørelærer eller tilsvarende, men kan gjennomføres internt i regi av virksomheten, slik at det ikke trenger å være en stor kostnad. Vi har gjort dette tydeligere med forklaringstekst i våre kriterier.

Kjemikalier

5.1.13 O15 Informasjon om kjemikalier / O16 Sikkerhetsdatablader og brukerinformasjon / O17 Klassifisering av kaffemaskinenes rengjøringsprodukter

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

Material safety Data sheet for cleaning of coffee and milk path can be uploaded. The manufacturer of the coffee machine cannot control the use of regular house hold cleaning detergents. It's up to the end user taking care about those.

Kaffeknappen AS

Rensemidler og kjemikalier må også spesifiseres. Vi har i dag kun en type resemiddel (tablett) for kaffemaskin kontormodell. Alle produsenter har ulike tabletter i størrelse og i innhold alt etter hvilken brygger som sitter i maskiner, plast eller stål, filteret kan være av nylon eller stål..... Når det gjelder maskiner med ferskmelk må vi benytte resemidler som gjør maskinene ordentlige rene, vi kan ikke risikere at forbrukeren blir syk eller at maskinen får driftsstopp.

Café Bar

Kemikalier, funkar endast med vår miljøvnlige tablett till "Office maskiner". Gällande färskmjölkmaskiner är det otydligt och här finns i dagsläget inte oss veterligen

miljøklassade rengöringsmedel. Vår utmaning är att vi MÅSTE ha rengöringsmedel som fungerar och verkligen gör rent för annars riskerar vi både kunden/användarens hälsa samt riskerar driftstopp och krångel i maskinparken.

Stellini

Mht. rensmedler er alle bundet af producenternes egen tilvirkede produkter som man intet kan gøre ved. Man bør her arbejde direkte sammen med disse, da det er globale producenter, som alle har interesse i at supportere.'

Waterlogic:

Oppdaterte kjemikaliekrav. Jeg vil tro at dette ikke er et problem, men hvis det skulle vise seg at noen av rensmedlene ikke holder mål, må det gis mulighet å jobbe med produsent for å ta frem alternativt produkt. Å ikke bruke rensmiddel fra produsent kan gjøre at garanti/reklamasjonsrett faller bort for oss som leverandør. Produsent må vite at det brukes rensmedler som er effektive nok for å holde maskinen ren og i drift.

Beans in Cup AB

O17. Klassifisering av maskinens rengöringstabletter. Maskinerna har ett rengöringsprogram som är utformat kring ett specifikt maskinrengöringsmedel, framtaget av tillverkarna av maskinerna. Rengöringsprogrammet skall garantera att maskinen rengörs så att en hygieniskt livsmedelssäker produkt kan levereras efter avslutad rengöring. Maskinens rengöringsprogram skall också garantera att inga rengöringsmedelsrester finns kvar efter avslutad rengöring och sköljning. Därför kan man inte hur som helst välja en annan rengöringstablett eftersom olika tabletter och rengöringsprogram hänger ihop i mjukvaran och olika tabletter löses upp och rengör på olika lång tid och olika temperaturer. Ingen annan tablett än den maskintillverkaren föreskriver får användas för att garantera en livsmedelssäker produkt. Vi är hänvisade till maskintillverkarens rengöringsprodukter och ställer krav på respektive maskintillverkare att sträva mot att rengöringsmedel ska möta miljökraven under punkt O17. Maskintillverkarna är europeiska bolag med kunder över hela världen och därför kan inte 100% efterlevnad av miljökraven efterlevas för samtliga maskintyper. Flera aktörer i branschen använder inte rengöringsmedel som är godkända av maskintillverkarna och kan därmed eventuellt klara kraven gällande medlets komposition O17 men ej klara maskintillverkarnas krav på livsmedelssäkerhet

Nordisk Miljømerking, felles svar til krav om kjemikalier.

Takk for tilbakemeldingen. Vi har full forståelse for at kjemikalierne som benyttes må kunne gjøre maskinene rene. Det er ikke snakk om helsefare ved oppfyllelse av våre krav. Kravene til klassifisering har vært oppfylt av samtlige produkter vi har undersøkt, og vi har vært i dialog med en utvikler av rensprodukter som sier at kravene skal la seg oppfylle. Kravet er satt på bakgrunn av Nordisk Miljømerkings mål om å redusere økotoksiske stoffer i vannmiljøet samt av hensyn til arbeidsmiljøet til de som benytter produktene. Med bakgrunn i den informasjonen vi har i dag, som vi har fått fra kjemikalieprodusenter, vil ingen av klassifiseringskravene være til hinder for å kunne produsere renskjemikalier med høy kvalitet.

Miljøstyrelsen

Miljømerkning Danmark bør overveje at indføre krav til, at der ikke anvendes vPvB stoffer i detergenter til denne anvendelse. Som Miljøstyrelsen har kommenteret i tidligere henvendelser omhandlende detergenter, bør man *desuden* overveje at medtage krav for vPvM-stoffer, som fremgår af SIN-listen. vPvM bliver medtaget under CLP i den

nærmeste fremtid, hvor Miljøstyrelsen anbefaler at opdatere kriterierne, når klassificeringen er trådt i kraft.

I teksten "Oversikt over samtlige kjemikalier som er aktuelle å benytte til rengjøring av kaffetjenestens kaffemaskiner. Angi kjemikalienes navn, leverandør og rengjøringsfunksjon.", står der "aktuelle å benytte", denne beskrivelse er ikke klar for Miljøstyrelsen. Hvordan definerer man, hvad et aktuelt kemikalie er. Det bør tydeliggøres, hvordan dette defineres, så virksomheder har en fuld forståelse af, hvad dette omfatter. Er der tale om rene kemikalier (fx ethanol) eller også kemikalier i blandinger som fx om overfladeaktivstoffer?

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen og oppfordringen. Vi i Nordisk Miljømerking er i en prosess hvor vi oppdaterer alle våre kriteriedokumenter med klassifiseringskrav, både med hensyn til forbudte stoffer der det er relevant, samt klassifisering av kjemikalier. Vi kommer fremover til både å stille krav til ED, PBT, vPvB, PMT, vPvM. Vi inkluderer derfor dette nå i vårt klassifiseringskrav til rengjøringsprodukter til kaffemaskiner.

Med hensyn til deres kommentar angående «aktuelle å benytte» vil dette si alle rense/rengjøringsprodukter kaffetjenesten har i sitt sortiment som de videreselger til sine kunder for rengjøring av kaffemaskinene. Dette kommer tydelig frem også i bakgrunnsteksten. Vi kontrollerer altså alle kjemikalier i forbindelse med utleie av kaffemaskiner. Kravet vårt har eksistert i flere år uten at det har vært noen forvirring om hva som gjelder. Vi endrer teksten «er aktuelle å benytte» til «skal benyttes», for å sikre at vi er tydelige, ellers lar vi kravet stå slik det ble foreslått.

Kundens miljørutiner

5.1.14 O18 Energisparefunksjon

Krav att energisparfunktion skall finnas är OK men inte att den alltid ska vara påslagen för det styr vi inte över, vissa kunder vill aktivt att vi stänger av den för att de inte vill stå och vänta en längre tid varje morgon i exempelvis sin butik för att starta upp maskinen och påbörja kaffeförsäljningen.

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

Generally the Coffee machines have the option to activate an energy safety function. It is the operators response to activate it or not. However, who is responsible to decide if it makes sense for commercial coffee machines or not? It is a quite difficult calory calculation to find out the correct energy safety mode which makes sense.

Kaffeknappen AS

Energifunksjon er i dag på de fleste maskiner.

Café Bar

Krav att energisparfunktion skall finnas är OK men inte att den alltid ska vara påslagen för det styr vi inte över, vissa kunder vill aktivt att vi stänger av den för att de inte vill stå och vänta en längre tid varje morgon i exempelvis sin butik för att starta upp maskinen och påbörja kaffeförsäljningen.

Beans in Cup AB

O18 Kunders miljørutiner. Energisparfunktionen ska aktiveras för kaffemaskiner utifrån kundens behov och användarnas mönster. Man kan inte alltid aktiveras på 100% av de maskiner som installeras pga. kunders lokala behov och utmaningar som tex på sjukhus, mackar eller liknande verksamheter där folk kommer och går dygnet runt.

Nordisk Miljømerking, felles svar til O18 Energisparefunksjon

Takk for tilbakemeldingene. Kravforslaget til at energisparefunksjon alltid skal skrues på ved innstallering, endres noe, etter deres tilbakemeldinger. Vi forstår at det ikke alltid er hensiktsmessig hos virksomheter hvor kaffemaskinen skal være tilgjengelig hele døgnet, for eksempel på sykehus, hvor det kommer og går folk hele tiden.

Det å vite hvordan man bruker ulike funksjoner til kaffemaskinene kan være med å styre energiforbruket, og vi har derfor lagt til et krav om at kundene skal motta informasjon om hvordan kaffemaskinen skal benyttes mest effektivt.

Nordic Ecolabelling, joint response to O18 Energy saving function

Thanks for the feedback. The proposed requirement regarding the energy-saving function is changed, due to your feedback. We understand that is not always appropriate in businesses where the coffee machine must be available around the clock, for example in hospitals etc., where people come and go all the time.

Knowing how to use various functions of the coffee machines can help manage energy consumption, and we have therefore added a requirement that customers receive information on how to use the coffee machine most efficiently.

5.1.15 O20 Avfallshåndtering

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

Commercial coffee machines are mentioned under the Directive 2012/19/EU. WEEE directive and therefore this point is solved.

Nordic Ecolabelling

Thanks for the feedback. All our requirements should be fulfilled of the coffee service, who is responsible to assure correct waste management.

Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen har følgende kommentarer under punkt O20 (side 26):

I indledningen er det beskrevet, at "Virksomheten skal oppfordre til gjenvinning av kaffetjenestens leverte produkter og emballasje ved å informere sine kunder om korrekt avfallshåndtering". Idet korrekt affaldshåndtering varierer mellom lande og også internt i et land, kan Miljømærkning Danmark overveje, at medtage krav om at virksomheden (evt. sammen med sin kunde) skal have sat sig ind i de lokale forskrifter for kildesortering og korrekt affaldshåndtering, for at kunne informere kunden.

Kravet "Engangsartikler bør kildesorteres etter henvisning på artiklene" kan give anledning til fejlsorteringer. Eksempelvis markedsføres en del engangskaffekopper som bæredygtige, fordi de opfylder krav, der bygger på industriel kompostering i det sydlige Europa, og der kan også på en del engangskaffekopper være påført, at materialet er bionedbrydeligt, men alligevel må disse engangskopper i Danmark ikke sorteres med madaffald til bioanlæg, men skal (indtil videre) sorteres til restaffald. Engangslågene er ofte af plast og kan sorteres til plast med henblik på genanvendelse.

I formuleringen af kravet kan der eventuelt i stedet stå at ”... kildesorteres til materialenytiggørelse efter lokale forskrifter”.

Miljøstyrelsen har erfaret, at engangskopper, hvor barrierematerialet er voks eller lak, kan skabe tekniske problemer for genanvendelsesindustrien, mens engangskopper, hvor barrierematerialet udelukkende er plast, teoretisk kan genanvendes i lighed med mad- og drikkekartoner, men at det ikke sker i dag grundet, at det (endnu) ikke er teknisk muligt at skelne mellem de forskellige typer engangskopper. Miljømærkning Danmark kan overveje om virksomheder, der benytter engangskopper, der skaber problemer i genanvendelsesindustrien, skal kunne Svanemærkes.

Det kan overvejes, at man gennem Svanemærkning af kaffetjenester kan påskønne producenter af engangskopper til at være i størst mulig samarbejde med genanvendelsesindustrien i udviklingen af engangskopper, som reelt kan materialeudnyttes i de lande, som Svanemærkningen anvendes i, fordi kopperne eksempelvis er udviklet med mærkninger, der kan indgå i teknisk sortering.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi i Nordisk Miljømerking er kjent med utfordringene rundt materialgjenvinning av engangsartikler, og er helt enig med dere om at sorteringen må tilpasses lokale forhold. Vi har derfor tilpasset teksten i kriteriene, samt bakgrunnsteksten til kravet.

Miljøministeriet

Miljøministeriet har følgende kommentar til O20-O21, P4:

Brugen af engangskopper bør minimeres og kaffetjenesten bør kun kunne tilbyde til steder, hvor det ikke er praktisk muligt at have flergangsservice. Det bør derfor være et krav, at kaffetjenesten/ licenshaveren ikke må formidle/sælge engangskopper, såfremt kaffetjenesten/maskinen/automaten står i et internt kontor-/firmamiljø, som netop vil kunne anvende flergangskopper.

Point for salg af svanemærkede engangskopper (P4) bør kun give point, såfremt de svanemærkede engangskopper er forenelige med de nationale regler for sortering og genanvendelse i det pågældende land (jf. Miljøstyrelsens kommentar om barrierer materiale).

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi har endret kravene noe, og ettersom vi har som mål å fremme sirkulær økonomi, tar vi bort poengkravet som premierer for innkjøp av miljømerkede engangsartikler. Derimot har vi valgt å innføre et helt nytt poengkrav som går ut å premiere de virksomheter som ikke selger engangsartikler til sine kunder, da det ikke vil være praktisk mulig (slik situasjonen er i dag) å forby dette. Virksomheten skal forebygge unødvendig bruk av engangsartikler, men i de tilfeller hvor det blir benyttet krever vi at det skal etterstrebes å tilby Svanemerkede engangsartikler, samt engangsartikler som kan la seg materialgjenvinne. I tillegg krever vi at de skal informere kunden om fordelene ved redusert forbruk av engangsservice og om engangsservice' negative miljøpåvirkning.

Peter Larsen Kaffe

- Svanemærkning bør bestræbe sig på at begrænse og som minimum ikke forfordele one-cup løsninger som f.eks. kaffekapsler. Dette uanset materialevalg, da disse løsninger ikke miljømæssigt kan forsvares. Der findes ingen seriøse håndteringsløsninger som sikrer cirkulær anvendelse, og hele ansvaret skubbes over på forbrugeren ift. sortering, indlevering osv.

• Såfremt kaffekapsler/one-cup løsninger fortsatt skal være tilgjengelige, så bør Svanemerket stille mod foreslåede EU-lovgivnings kriterier, dvs. genanvendelighet (her er aluminium et brukbart materiale, men alene hvis det 100% sorteres og ikke som i dag hvor det går til forbrænding primært – og ingen virksomheder kan i dag garantere eller dokumentere andet!) eller i bedste fald stræbe mod komposterbare materialer, hvor emballage og kaffe kan gå sammen i organisk affald.

Nordisk Miljømerking

Takk for tilbakemeldingen. Vi er kjent med utfordringene rund engangs kaffekapsler, og tillater ikke at svanemerkede kaffetjenester benytter dette, uansett materialer. Dette var heller ikke tillatt for generasjon 1 av kriteriene. Dette er beskrevet i kriteriedokumentet under kapitlet «Hva kan Svanemerkes» og avsnittet «Hva går ikke å Svanemerke».

5.1.16 O21 Engangsartikler

Waterlogic:

Foreslåtte nye kravområder til gjenbruk, avfallshåndtering og redusert bruk av engangsartikler.

- Gjenbruk og sirkulær økonomi er grei. Sortering av avfall er også ok. At vi som leverandør skal ha opplysningsplikt til kunder på at bruk av engangsartikler ikke er bra, blir litt for dumt. Dette opplever vi som noe som allerede er godt innarbeidet og at det kun er de som ikke har noen andre alternativer som kjøper inn engangsartikler.

Beans in Cup AB

O21 Engångartiklar. Gäller kravet även för biologiskt nedbrytningbara engångsprodukter? Lagkrav mot förbud mot vissa engångsprodukter träder i kraft 240101, se länk: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2021996-om-engangsprodukter_sfs-2021-996

Nordisk Miljømerking, felles svar til O21

Vi forstår at kravet om at en aktør som selger engangsartikler, samtid skal oppfordre til redusert bruk og informere om engangsartiklers negative påvirkning kan virke rart. Likevel ønsker vi å stille dette kravet da EUs engangsplastdirektiv legger opp til redusert forbruk av engangsartikler, og vi tenker derfor at det er fint at svanemerkede kaffetjenester er i forkant og forberedt på kravene som kommer fra myndighetene.

Kravet som stilles i kriteriene gjelder for alle engangsartikler, også biologisk nedbrytbare engangsartikler.

1. januar 2024 trer en svensk nasjonal lov i kraft: «Förordning (2021:996) om engångsprodukter». Målet med denne forordningen er å redusere forsøpling og fremme sirkulær økonomi. Den svenske forordningen kommer som et ledd av EU:s engangsplastdirektiv (EU) 2019/904 (eur-lex.europa.eu)¹, og vil bli gjeldene for alle EU land senest 2026.

Den svenske lovgivningen krever blant annet at alle som serverer mat og drikke til takeaway/"snabbmat" skal tilby sine gjester å få maten servert i gjenbrukbare begre og matbokser. Dette vil si at alle virksomheter som serverer kaffe til gjester som take

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019L0904>

away, som for eksempel kafeer, hoteller, serveringssteder, osv må kunne tilby gjenbrukbare begre. Det er derfor ikke alene tillatt å kun tilby engangskopper til kaffe. I tillegg må alle som tilbyr engangsservise på salgsstedet informere forbrukerne om:

- *muligheten for å få serveringen i en gjenbrukbar kopp/matboks*
- *miljøpåvirkningen bruk av engangsservise gir opphav til*
- *fordelene ved redusert forbruk av engangsservise. Informasjonen skal være synlig og lett tilgjengelig for forbrukeren.*

Det er unntak til lovverket for eksempel med hensyn til hvor mange engangsartikler som selges pr dag, og lovkravene gjelder kun mat/drikke som videreselges/ serveres. Nordisk Miljømerking har valgt å inkludere de deler av lovverket i våre krav, som kan være relevant for kaffetjenesten, slik at en Svanemerket kaffetjeneste oppfyller kravene i det svenske lovverket, og er forberedt på kravene som kommer fra myndighetene i øvrige land. Merk at lovverket omfatter mer enn servering av kaffe og at kaffetjenestens kunder (som serveringssteder) må forholde seg til lovverket som helhet og ikke kun de delene som er relevant for kaffe.

Innkjøp av miljømerkede varer og tjenester

5.1.17 P4 Poeng for innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester

Waterlogic: Det er et punkt som omhandler hvor stor andel av kjøretøyene som bruker bio-drivstoff. Er det over 50% gis det 1 poeng. Her må det gis 1 poeng hvis mer en 50% av bilflåten er el-biler.

Beans in Cup AB

P4 Poäng för verksamhetens inköp av miljömärkta kontorsmöbler. Vi köper i första hand återanvända möbler till våra kontor. Kan poängen avse en andel av nyinköpta möbler istället för en kategori?

Nordisk Miljømerking, felles svar til P4 Poeng for innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester

Takk for tilbakemeldingen. Vi har lagt til poengkrav og premierer nå virksomheter med høy andel el-biler. Innkjøp av gjenbrukte møbler er ikke tatt med som poenggivende selv om vi er veldig positive til dette. Poengkravene våre må sees i sammenheng, og gjenbruk av møbler har for lav miljørelevans, potensiale og styrbarhet sammenlignet med våre øvrige poengkrav.

5.1.18 O26 Obligatorisk krav til oppnådde poeng

Schaerer AG, WMF GmbH and Franke Kaffeemaschinen AG

P4 only partly relates to coffee machines. It is not quite clear how many points are mentioned for the coffee machines and how the points can be precisely worked out. Additionally it is questionable if the service organization really needs the coffee machine manufacturer to reach the minimal points needed for getting the labeling.

Nordic Ecolabelling

Thanks for the feedback and we understand the confusion. We apologize that we have not made it clear enough that the requirements for points only apply to the coffee

service. By this we mean the service itself which delivers raw materials, delivers and installs coffee machines, service and maintenance at the customers' premises.

Café Bar

Viktningen bör väga tyngre mot kaffe som är den produkt som gör störst miljöavtryck. Att vi ska jobba mot mer hållbara och certifierade ingredienser är också positivt men när det gäller certifieringar behöver man nog ha en lite bredare syn än bara de som nämns i dokumentet. Johan & Nyström som vi jobbar en hel del med jobbar mycket med Enveritas som 3e parts verifierare av hållbart jordbruk/odling i ursprungsländer. Enligt J&N mer heltäckande än enskild certifiering. <https://www.enveritas.org/>

Stellini

Ift. pointsystemet virker 4 point meget lavt (eller utydeligt), alternativt en bevist tanke om at få så mange som muligt certificeret og hermed devaluere hele programmet. At økologisk kaffe er en af de vigtigste parametre, understøtter dette, da det er standard for alle.

Miljøministeriet

Miljøministeriet har følgende kommentar til O26: Kravet om, at man blot skal opnå 4 point virker ikke så ambitiøst, da det fx kan opnås alene ved, at 30% af kaffebønnerne er økologiske. Ud fra de angivne point-satser bør kravet som minimum øges til 8 point.

Nordisk Miljømerking, felles svar ang. O26 Obligatorisk krav til oppnådde poeng

Takk for tilbakemeldingen. Vi er glade for deres engasjement og at dere ønsker enda strengere krav. Vi har endret og skjerpet poengkravene, og har vi nå lagt oss på et mer ambisiøst nivå, ved å legge til flere poengkrav og stramme inn på minimum total poengsum.

Miljøledelse

Jobmeal

Introduction of requirements for environmental management. A good requirement.

Nordic Ecolabelling

Thank you for your feedback. We are happy that we have developed requirements that are relevant to the industry.

6 Diskussion och slutsatser

Høringssvarene som er kommet inn er komplekse, konstruktive, og gode kommentarer. Mange gode innspill har ført til at vi har justert på flere av kravforslagene våre som ble sendt på høring.

Endringene som er gjort etter høring:

Sertifiserte råvarer:

Gjentagende tilbakemeldinger i fra bransjen om at 100 % sertifiserte råvarer er et for strengt krav. Siden vi stiller krav til kaffetjenesten som helhet, har vi landet på å endre det foreslåtte kravet i høringen til 80 %, og på denne måten sikrer vi høy andel sertifiserte råvarer, men tillater også tjenesten å ha usertifisert kaffe i sitt sortiment. Det premieres med poeng om virksomheten har høyere andel enn 80 % sertifisert.

Unntak for direkte handel

Vi holder på det foreslåtte unntaket for sertifisert kaffe i de tilfeller kaffen er kjøpt inn via «direkte handel». Likevel justeres det noe på definisjonen av direkte handel som følge av dialogmøter etter høringen.

Økologisk kaffe

Siden vi åpner opp for usertifiserte kaffe ønsker vi å sikre at Svanemerke kaffetjenester selger en viss andel økologisk kaffe, og stiller derfor krav om 20 % økologisk kaffe, og premierer de som har høyere andel økologisk enn grenseverdien med poeng. Grenseverdien differensieres ikke nordisk, da kaffe importeres og tilgangen på økologisk kaffe anses som ca. lik i alle nordiske land. Derimot er interessen og etterspørselen av økologisk kaffe høyest i Danmark.

Energieffektive kaffemaskiner

Vi har mottatt flere ulike høringssvar gjeldende grenseverdiene vi foreslo som referer til to ulike måter å måle energiforbruk på. DIN standarden refererer til energitap, mens EVA-EMP måler energiforbruk.

På grunn av kompleksiteten til dette temaet har vi tatt bort kravet til grenseverdi for nyinnkjøp (som relaterer til DIN og EVA-EMP) i påvente av ny standard som vil komme ilt neste år (2024). Dette for å unngå forvirring, diskusjoner om relevans og grenseverdier. Den nye standarden utvikles for kaffemaskiner og vil med sikkerhet være relevant.

Vi innfører krav til «Oversikt over kaffemaskinenes energieffektivitet» for å få rangert tjenestens maskiner etter hvor energieffektive de er, samt krav til «Overgang til energieffektive kaffemaskiner», som sikrer at det er de minst effektive maskinene som byttes ut først, om tjenesten skal gjøre utskiftninger i sin maskinpark.

Når ny standard er på plass er det kun denne ene vi skal forholde oss til. Og vi vil innføre «Grenseverdi for energiforbruk ved nyinnkjøp av kaffemaskiner».

Design for demontering

I høringsforslaget hadde vi et kravforslag som gikk ut på at kaffemaskinene som kjøpes inn skal være designet for demontering for at de enkelt skal la seg reparere.

Dette kravet har vi nå valgt å ta bort, da det kommer frem under høringsprosessen at kravet oppfylles allerede som følge av lovkrav til produsentene.

Krav til kaffemaskiners komponenter

Etter høring har vi besluttet at vi stiller krav til kaffemaskiners komponenter i kontakt med næringsmidler *ved nyinnkjøp*.

Krav til kaffemaskiners vannkvalitet

Etter høring har vi konkludert med å stille krav til samtlige kaffemaskiners vannkvalitet, når det gjelder tilførsel av bly, det vil si *både eksisterende maskiner, samt nyinnkjøpte*. Kravet er i tillegg skjerpet fra 0,005 til 0,001 mg bly/kg vann, etter høringsinnspill.

Krav til klassifisering av kaffemaskinens rengjøringsprodukter

Etter høring har vi inkludert nye faredeklarasjoner for hormonforstyrrende stoffer, samt miljøtoksisitet, persistens, mobilitet og bioakkumulering.

Krav til gjenbruk

Tilbakemeldinger i fra bransjen på at foreslåtte krav i kapitlet «Gjenbruk» er gode, og kravene beholdes.

Kundens miljørutiner

Foreslått krav om at energisparefunksjon alltid skal skrues på ved innstallering er justert, og det er lagt til «hvis dette er hensiktsmessig». Dette pga at det kommer frem at det ikke alltid er hensiktsmessig å ha energisparefunksjon påslått, for eksempel hos virksomheter hvor kaffemaskinen skal være tilgjengelig hele døgnet.

Engangsartikler

Krav til forebygging av unødvendig bruk av engangsartikler er endret etter høring og har blitt mer omfattende. Vi har som mål å fremme sirkulær økonomi, og har valgt å ta bort poengkravet for innkjøp av miljømerkede engangsartikler, og heller innføre et helt nytt poengkrav som går ut å premiere de virksomheter som ikke selger engangsartikler til sine kunder.

Poeng for innkjøp av miljømerkede varer og tjenester

Poengtabellen er justert noe etter høring som følge av at alle poengkravene er justert og at flere krav er lagt til. Vi har også lagt til poengmuligheter for de som har høy andel el-biler. Maksimal mulig poengscore er oppjustert.

Miljøledelse

Kravforslagene står uendret, og blir som foreslått til høringen, da vi ikke har mottatt annet enn positive kommentarer til dette kapitlet.